Мазило, Т.В. Аналіз передумов порушення фінансової стабільності [Текст] /Т.В. Мазило // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : збірник тез доповідей XVI Всеукраїнської науково-практичної конференції (24-25 жовтня 2013 р.) : в 2 т. - Суми : УАБС НБУ, 2013. - Т. 2. - С. 62-63.

Т. В. Мазило, *канд. екон. наук, доц., ДВНЗ "Українська академія банківської справи НБУ";* ***Ю. Сейранов,*** *д-р соц. наук, доц., Університет Миколаса Ромеріса, м. Вільнюс, Литва*

АНАЛІЗ ПЕРЕДУМОВ ПОРУШЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ

Світова економічна криза 2007–2008 років і потрясіння, що охопили одночасно секторальні ринки кредитування, страхування, нерухомості та цінних паперів, продемонстрували, що системні ризики підтримки фінансової стабільності не були належним чином оцінені регуляторами.

З одного боку, учасники ринків сподівалися на нескінченне зростання ціни на певний актив (нерухомість, акції, біржові товари, деривативи тощо). Реальний дохід, вироблений цим активом (рента, прибуток або дивіденд), втрачав значення в цьому випадку, і домінуючим мотивом операцій з активом ставало збільшення його ціни. Зростаючий у ціні актив використовувався для забезпечення позичок, які направлялись на подальше придбання аналогічного активу. Але настав момент, коли зростання ціни стало сповільнюватися, і циклічний механізм, який працював на роздмухування "міхура", почав стрімко працювати у зворотному напрямку.

З іншого боку, до 2007 року центральні банки розвинутих країн були націлені на підтримку прийнятних короткострокових показників інфляції споживчих цін і не реагували на роздування цін на ринку нерухомості та формування міхура заставних облігацій. Інститути, які контролювали банки та ринок цінних паперів, недооцінили обсяг так званого тіньового кредитування, здійснюваного через хедж-фонди. Фінансові інновації, що використовують технології сек'юритизації боргових зобов'язань і створюють ілюзію захисту від ризиків, дали можливість банкам, які перебували в зоні суворого регулювання, фінансувати операції непіднаглядного сектору. Регулятори ринку страхування проігнорували ризики, пов'язані зі страхуванням дефолтів за облігаціями.

Таким чином, до моменту кризи національні системи регулювання виявилися нездатними діяти на ринках, де домінують найбільші взаємопов'язані фінансові інститути, які переросли національні та галузеві кордони. Також слід звернути увагу на прояви національного "егоїзму" у використанні фінансової допомоги від міжнародних фінансових інститутів. Так, в результаті антикризових заходів уряди країн-реципієнтів (наприклад, Іспанії, Греції) значною мірою перенаправляли отриману допомогу на реструктуризацію найбільших місцевих банків з метою

запобігання краху національної фінансової системи. Але, на нашу думку, таке використання фінансування має досить негативні наслідки, які проявляються в нарощуванні державного боргу та погіршенні фіскальної позиції національного уряду.

Сучасна глобалізація фінансових ринків, свобода перетину фінансових ресурсів, ускладнення фінансових систем, недооцінка центробанками ризиків на суміжних ринках (нерухомості, страхування, біржових) і в подальшому можуть бути передумовами для потрясінь стабільності фінансових систем. Ринкові механізми саморегулювання фінансового ринку менш ефективні порівняно з іншими секторами економіки, більш того, вони пов'язані зі значними витратами для всієї економіки. Недоліки галузевого регулювання фінансових ринків повинні долатися створенням мегарегуляторів.

На нашу думку, досягнення абсолютної фінансової стабільності не повинно бути єдиною метою. Воно має обмежуватись міркуваннями економічної ефективності. Абсолютно стійка фінансова система може зажадати надлишкових вкладень капіталу і зробити фінансовий сектор непривабливим для інвестицій, а додаткові витрати можуть бути перенесені на плечі клієнтів і платників податків. Така фінансова система стане занадто дорогою для економіки. До того ж, абсолютна фінансова стабільність може означати консервацію існуючої ринкової структури та втрати стимулів для інновацій.

І. О. Макаренко, *канд. екон. наук,*
ДВНЗ "Українська академія банківської справи НБУ"

ІНТЕГРОВАНА ЗВІТНІСТЬ ЯК МАЙБУТНЄ КОРПОРАТИВНОЇ ЗВІТНОСТІ

В умовах зміни парадигми функціонування глобалізованої економіки на основі принципів стійкого розвитку, що підкреслюють єдність економічного, екологічного та соціального компонентів у поступальному гармонізованому розвитку людства, зростають вимоги до підвищення прозорості ведення бізнесу суб'єктами господарювання з урахуванням цих принципів.

Їх практичним утіленням є новітня концепція інтегрованої звітності, що всебічно і комплексно висвітлює не тільки виробничо-фінансову діяльність суб'єктів господарювання, але й усі ресурси (фінансові, природні, соціальні, інтелектуальні), що використовуються та створюються ними, для внутрішніх і зовнішніх користувачів.